

KREŠŤANSTVO NA KRÍŽOVATKÁCH DNEŠNÉHO SVETA

Odkiaľ sa vzalo kresťanstvo?

Kresťanstvo je jediné náboženstvo, ktoré má objektívne argumenty potvrdzujúce jeho neľudský, nepozemský ale Božský pôvod. Takýchto argumentov je veľa, no uvediem len tri.

Prvý argument je veľmi jednoduchý nevyžadujúci zvláštne znalosti a tým je historický argument. Na rozdiel od iných náboženstiev sú počiatky kresťanstva spojené s krutým prenasledovaním, ktoré sa začalo ukrižovaním samotného Krista, ďalej pokračovalo mučeníckou smrťou všetkých apoštolov okrem Jána a krutými prenasledovaniami ďalších kresťanov. Do roku 313 prebehlo desať silných vln tých najsurovejších prenasledovaní. V dielach Kornélia Tacita, historika I. storočia si môžeme prečítať, že cisár Nero prikázal v svojich sadoch kresťanov priväzovať k stĺpom, natrieť ich smolou a s príchodom noci ich zapáliť namiesto fakiel. Medzi najpopulárnejšie heslá patrilo: „Kresťana levom“. Skúsme si predstaviť podobný obraz v dnešnej dobe. Mám otázku: Kto chce byť členom takého náboženstva? Kto chce obetovať svoj život za náboženstvo, o ktorom prakticky nič nevie?! Ako sa mohlo kresťanstvo udržať? Nech to skúsia historici vysvetliť. Prvotní kresťania v duši získavali také poznanie o Bohu, ktoré z nich snímalo všetok strach z mučenia. Bez uznania toho, že v kresťanstve naozaj pôsobil samotný Boh, že tých ľudí skutočne oduševňoval, nie je možné pochopiť existenciu kresťanstva.

Druhý argument je vieroučný, ktorý je dosť rozsiahly. Základné kresťanské pravdy sú principiálne odlišné od všetkých analógií židovstva a pohanstva doby, v ktorej sa kresťanstvo zrodilo. Rybári, autori Evanjelia, jednoducho konštatovali, čo videli, čo počuli, čo pociťovali. Konštatovali, nevymýšľali a často pritom sami nechápali čo sa stalo. Evanjelisti neboli príliš gramotní. A zrazu hovoria o takých pravdách, z ktorých filozofovia a myslitelia všetkých dôb prichádzajú do rozpakov. Natíska sa otázka: Odkiaľ sa tieto pravdy vzali? Spomedzi apoštolov bol vzdelaný iba Pavol, ktorý sa apoštolom stal až po Kristovom vzkriesení.

Tretí argument je duchovno-morálny. Položte otázku, a je jedno akému náboženstvu: „Z náboženského uhla pohľadu, kto bude spasený?“. Odpovedia vám: „Ten, kto plní prikázania daného náboženstva“. Ale v kresťanstve to tak nie je. Aké požiadavky plnil lotor, ktorý spolu s Kristom visel na kríži? Zlodej, lotor a prvý vchádza do raja. Porozmýšľajte, odkiaľ že sa to tu vzalo? Toto sú objektívne veci, nad ktorými je potrebné zamyslieť sa nehľadiac na to, či verím v Krista alebo nie. Teda, korene kresťanstva siahajú niekde inde, len nie na Zem.

V čom spočíva podstata kresťanstva

Dôležitým aspektom, ktorý tvorí podstatu kresťanstva je správny duchovný stav človeka. Kresťanstvo ponúka to, čo ho principiálne odlišuje od učenia ostaných náboženstiev.

Prvé, čo je vlastné iba kresťanstvu a iným náboženstvám nie, je tvrdenie, že Boh je láska. V iných náboženstvách to najvyššie, čo ich náboženské poznanie v prirodzenom poriadku dosiahlo je predstava o Bohu, ako o spravodlivom a milosrdnom sudcovi. Kresťanstvo hovorí o niečom inom. Hovorí, že Boh je láska a len láska. Boh nepodlieha žiadnym citom, ako hnevu, utrpeniu, trestu, pomste a podobne. Svätý Anton Veľký hovorí: „Boh je blahý, bez vášni a stále rovnaký. Ak niekto považuje za pravdivé to, že Boh sa mení, nič nechápe. Ak niekto tvrdí, že Boh sa raduje z dobrých, zlých odvrhne, na hriešnikov sa hnevá, no keď sa kajajú je k nim milostivý, tak na toto je potrebné povedať, že Boh sa neraduje a ani nehnevá, lebo radosť a hnev sú vášne. Je nehoráznosťou myslieť si, že Bohu je lepšie alebo horšie podľa skutkov človeka. Boh je blahý a iba blaho tvorí. Nikomu neškodí, a stále je rovnaký. To len my, keď sme dobrí, vstupujeme do spoločenstva s Bohom pretože sa s Ním zhodujeme, ale keď sme zlí odlučujeme sa od Boha kvôli nezhode s Ním. Žijúc cnostne sme Božími, ale konajúc zlo sa od Neho odvrhujeme. A znamená to nie to, že On sa na nás hneval, ale to, že naše hriechy neumožňujú Bohu v nás pôsobiť, lebo nás zjednocujú s mučiteľmi démonmi. Ak

potom modlitbami a dobročinnosťou získame rozhrešenie z hriechov, tak to neznamená to, že sme Bohu polichotili alebo sme Ho zmenili, ale že prostredníctvom takýchto skutkov a nášho obrátenia sa, Boh v nás uzdravil existujúce zlo, a opäť sa stávame spôsobilými okusovať Božie blaho. Svätý Ján Zlatoústý povedal: „Keď počuješ slová „zlosť“ a „hnev“ vo vzťahu k Bohu, necháp pod nimi nič ľudské. Sú to slová zhovievavosti. Božstvu je všetko podobné cudzie. Tieto slová sa hovoria iba preto, aby bol predmet priblížený menej chápaným ľuďom“. Takýchto citátov je veľmi veľa. Všetky však hovoria o tom, o čom napísal apoštol Jakub: „Nech nikto nehovorí: Boh ma pokúša, pretože Boha nemožno pokúšať na zlé, a ani On sám nikoho nepokúša. Každý je pokúšaný tým, že ho vlastná žiadostivosť zachvacuje a zvádza“¹.

Druhá osobitosť kresťanstva sa týka duchovného života človeka. Kresťanstvo je zamerané na uzdravenie duše. Plnenie prikázaní, človeka nečiní divotvorcom, ani prorokom, ani učiteľom, ani hodným akýchkoľvek odmien, či darov, ani nadprirodzených vlastností, čo v ostatných náboženstvách je najhlavnejším cieľom „plnenia“ prikázaní. Kresťanská cesta človeka vedie k niečomu absolútne inému. Vedie ho k tomu, aby videl hlbokú skazenosť ľudskej prirodzenosti, kvôli uzdraveniu ktorej sa vtelil Boh Slovo a bez poznania ktorej v princípe nie je spôsobilý ani k správne duchovnému životu, ani k prijatiu Krista Spasiteľa. V ľudskom vedomí neustále prebieha zápas medzi starým a novým človekom. Akého Boha si človek vyberie: Boha Krista, či boha antikrista? Prvý Boh ma zachráni a uzdraví ma, dá mi možnosť stať sa skutočným Božím synom v jednote s vteleným Synom Slovom. Druhý mi ľživo na okamih sľubuje všetko pozemské blaho. Čo si vyberieme?

Aké sú duchovné zákony života v kresťanstve?

Pokora je jedným z nich. Podľa jednomyselného učenia otcov sa na pokore zakladá celá úloha kresťanskej dokonalosti. Bez nej nie je možný správny duchovný život. Čo vlastne kresťanská pokora je? Podľa Evanjelia je to predovšetkým chudoba ducha², teda stav duše, ktorý pramení z videnia svojej hriešnosti a nespôsobilosti svojimi silami a bez Božej pomoci oslobodiť sa od útlaku vášni. Tento stav je vždy spojený s veľmi hlbokým a úprimným pokáním, ktorého význam v duchovnom živote nie je možné preceniť.

Pokora je jedinou cnosťou, ktorá človeku dáva možnosť prebývať v takzvanom *nepádnom* stave. Zvlášť nás v tom utvrdzuje história prvých ľudí Adama a Evy, ktorí mali všetky Božie dary, no nemali *skúsenosť* poznania svojej *bezvýznamnosti* bez Boha, teda nemali *skúsenosť* pokory a preto sa tak ľahko zapozerali do svojho „ja“ až nakoniec padli.

Skutočné znovuzrodenie kresťana sa v podstate začína iba vtedy, keď kresťan v zápase s hriechom zbadá celú hĺbku skazenosti svojej prirodzenosti, principiálnu neschopnosť sa bez Boha vyliečiť z vášni a dosiahnuť hľadajú svätosť. Práve týmto sa objasňuje ten mimoriadny význam, ktorý je všetkými svätými pokore dávaný. Pokora získavaná správnym kresťanským životom je fakticky novou vlastnosťou, ktorú nepoznal prvý Adam, a je jediným pevným základom *nepádneho* stavu človeka, jeho skutočnej svätosti.

Má byť kresťanstvo konzervatívne či liberálne?

Veľmi často počujeme pojmy „konzervatívne kresťanstvo“, „liberálne kresťanstvo“. Tieto pojmy sú používané ako antoným, pričom slovo „konzervatívne“ v sebe nesie akýsi negatívny nádech a slovo „liberálne“ predkladá čosi akoby viac dokonalé, viac rozvinuté, viac súčasné, úspešne a pozitívne.

Cirkev nemôže byť konzervatívnou, alebo liberálnou. Cirkev môže byť iba Cirkvou. Prečo? Na jednej strane je v Cirkvi prítomný konzervatívny princíp. Konzervovať znamená uchovávať, zachovávať. My všetci doma niečo konzervujeme, teda zachovávame. Čo zachováva Cirkev? Cirkev zachováva apoštolskú vieru, tú istú vieru, ktorú apoštolí prijali od

¹ Jak 1, 13-14.

² Mt 5, 3.

samotného Boha. Ak táto viera nebude zachovaná, tak tie veľké princípy, na základe ktorých si Boh želel usporiadať život ľudského pokolenia by sa nikdy nezrealizovali v reálnej histórii.

Cirkev je preto povolaná k tomu, aby zachovávala apoštolskú vieru. Je však potrebné dodať, že je povolaná zachovávať nie len v jedinom národe a jedinej epoche. Existuje predsa kultúrna medzera medzi ľuďmi prvého storočia žijúcimi v okolí stredozemného mora a napríklad súčasnými ľuďmi žijúcimi tu na Slovensku. Preto sú v Cirkvi súčasne prítomne konzervatívne aj tvorivé princípy. Celá misia Cirkvi spočíva v tvorení. Je to pokus urobiť zvest' o Kristovi aktuálnou a súčasnou. V Cirkvi sa zväzbe objaví aj iné chute. Napríklad, keď sa snaha držať krok s dobou považuje za nejakú veľmi dôležitú cnosť. V tomto treba byť veľmi opatrným. Čo znamená držať krok s dobou? Opakovať filozofické ideí svojej doby? Či opakovať a interpretovať do svojho učenia postupne prichádzajúce izmy, ako napríklad liberalizmus, ktorý je dnes aktuálny? V komunistických časoch Cirkvi ponúkali aby do svojho učenia interpretovala socialistické ideí. Ved' sa aj objavili články, ktoré viedli k tomu, aby sa marxizmus zlúčil s kresťanstvom a dokázala sa tak tým nevyhnutnosť modernizácie kresťanstva podľa marxistickej šablóny. Dnes, hlavne v západnom svete mnoho kresťanov zašlo do takej krajnosti, že podtína svoj svetonázor a novelizuje svoje učenie podľa chuti doby prežívanej v danej epoche. Kde vznikol problém ženského kňazstva? Kde vznikol problém požehňavania manželstiev rovnakého pohlavia? A ak v svetskej filozofii idea práv a slobôd toto všetko pripúšťa, prečo je Cirkev proti tomu? Znamená to, že Cirkev nie je súčasná?

Cirkev je povolaná obhajovať a zachovávať apoštolskú vieru a pomáhať ľuďom pochopiť, že odpadnutie od tejto viery, pod akýmkoľvek heslami by sa to dialo, je hriechom. A ak Cirkev bude napredovať nereformujúc sa pod vplyvom rýchlo miznúcich chutí dôb a súčasne bude citlivá k výchove ľudí, ich nárokom, ich problémom, ich radostiam, ich ťažkostiam a nádejam, vtedy Cirkev vždy bude súčasnou a vždy bude žiaducou.

Aký je teda význam kresťanstva v živote súčasnej spoločnosti?

Kresťanstvo je návodom k správnej ceste. Zdá sa, že v súčasnosti niet vážnejšej úlohy, než ako si vybrať správnu cestu pre svoj život, a to nehovorím o výbere profesie ale konkrétnej, správnej životnej cesty. Veľmi dôležitou otázkou, ktorej je potrebné venovať zvýšenú pozornosť je získanie pevného, zdôvodniteľného svetonázoru. Základnou svetonázorovou otázkou je „Prečo žijem?“. Prečo pracujem? Len preto aby som mohol jesť a piť? Prečo sa môj život končí smrťou? Prečo je tu utrpenie, ktoré prežívam a žiaľ, ktorý znášam? Aký je zmysel života? Ak svetonázor neodpovedá na tieto otázky, groš je mu cena. Svetonázor je základom, ktorý činí človeka človekom. Svetonázorov vôbec nie je veľa, ako sa nám to na prvý pohľad môže zdať. Môžeme povedať, že je to tendencia, ktorá je prítomná v súčasnej dobe, a ktorá stále viac a viac stráca svoju svojbytnosť, teda identitu a stále viac sa podriaďuje západnej mentalite. A čo je to tá západná mentalita? Materiálny blahobyt. Márne sú tie skeptické úsmevy, vraj, čo to tam to vaše kresťanstvo vykladá o nejakej záchrane, pred čím sa máme zachraňovať? Tento svetonázor, ktorý človeka vedie k materiálnemu blahobytu, hedonizmu³, hľadaniu rozkoše, je nielenže nerozumný z pohľadu praktického života človeka ale kazí dušu človeka. Ten, kto sa snaží o rozkoš nikoho nebude ľutovať. Taký človek zradí a predá čo bude treba a koho bude treba. Veľký nemecký filozof Immanuel Kant napísal: „Čím viac sa ľudský intelekt snaží o pôžitok, rozkoš a šťastie, tým menej skutočného uspokojenia získava“ a presne vystihol psychológiu stavu takéhoto človeka. Toto je jedným zo svetonázorových smerov, ktorého zmyslom je: „Ber si od života všetko!“. Nedávno som sa oboznámil s projektom, ktorý podporuje aplikáciu vakcíny pre depopuláciu planéty. Cieľ projektu je jasný, vojna s obyvateľstvom národov planéty. Čím viac ľudí na zemi vymrie, tým

³ Poňatie slasti, ako najvyššej hodnoty.

viac šťastia na nej bude. A čo také v svojej podstate predstavuje takzvaná juvenilná justícia zaoberajúca sa ochranou práv detí a mladistvých? V podstate sú to také okolnosti v živote rodiny, keď rodičia nesmú vyťať za ucho nezbedníkovi, a dokonca ho ani prísne pokarhať. „Práva dieťaťa!“ a práva rodičov sú kde?! Na čo to chcú premeniť naše deti? Toto je likvidácia rodiny. Kto by za takýchto podmienok chcel zakladať rodinu a mať deti, keď za to, že sa nejakému „ombudsmanovi“ niečo nezdá nám môžu vziať dieťa? Keď za každú aj tú najmenšiu odreninu, ktorá sa u dieťaťa objaví budú rodičia so zaujatosťou podrobení výsluchu a vyhrážkam, že im bude odobrané dieťa? Čože je to za starostlivosť o deti, obráť ich o rodičov! Spomeňme si na slová, ktoré Kristus povedal pred dvetisíc rokmi: „a povstanú deti proti svojim rodičom a usmrčia ich“. V tej dobe sa tieto slová zdali byť absurdné, jednoducho bolo to nepredstaviteľné, ale dnes, po dvetisíc rokoch vidíme, že sa začínajú naplňať. Porozmýšľajte nad tým, čo je prameňom takéhoto svetonázoru. A je ten svetonázor vôbec pravý? V súvislosti s tým chcem povedať, že existuje iný svetonázor, ktorý je pre nás spojený s kresťanstvom. K čomu kresťanstvo volá človeka? Chcel by som reagovať na nehorázne klamstvo, ktoré sa niekedy propaguje. Vraj „kresťanstvo človeku odníma radosť zo života a obmedzuje ho“. Chcel by som sa tých ľudí opýtať, či aspoň raz v živote čítali Evanjelium? Čím Kristus začal svoje verejne účinkovanie? No tým, že svadobčanom priniesol radosť. Vodu premenil na veľkolepé víno. Z pohľadu tých, ktorí si myslia, že kresťanstvo ľuďom odníma radosť zo života a obmedzuje ich mal Kristus podľa všetkého všetko urobiť naopak. Mal niekde utiahnutý v rohu zachmúrene sedieť a víno premeniť na vodu. Odkiaľ vzali to, že kresťanstvo ľuďom odníma radosť zo života?! Kresťanstvo hovorí: „Pi, no neopíjaj sa. Jedz, no neprejedaj sa ako dobytok. Zosobáš sa, no nepodvádzaj a nerozvracaj“. Či je to odnímanie radosti zo života, keď nás prosia, aby sme sa neubíjali opilstvom, obžerstvom či smilstvom a pritom sa tešili zo života? Kresťanstvo nás volá k skutočnej radosti, veľkodušnosti a čestnosti. Ale aj kresťania veľmi často zabúdajú, že skutočným kresťanstvom je česťnosť a predovšetkým svedomie.